

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۴ برای حل این سؤال از پیشامد مکمل استفاده می‌کنیم عبارت لااقل یکی از شماره‌ها ۲ باشد به معنای آن است که یا یکی از شماره‌ها یا هر دوی آن‌ها عدد ۲ باشد و پیشامد مکمل (نامطلوب) آن است که هیچ یک از شماره‌ها ۲ نباشند.

لااقل یکی از ارقام ۲ باشد: A

هیچ یک از ارقام ۲ نباشد: A'

گوی دوم عددی غیر از ۲ باشد $\left\{ \frac{3}{4}, 1 \right\}$ می‌تواند ۴ باشد ، گوی اول عددی غیر از ۲ باشد $\left\{ \frac{4}{5}, 1, 3 \right\}$ می‌تواند ۵ باشد

$$\Rightarrow P(A') = \frac{4}{5} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{5}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{3}{5} = \frac{2}{5} = 0.4$$

۲ - گزینه ۲ برای حل این مسئله از احتمال پیشامد مکمل استفاده می‌کنیم. اگر A پیشامدی باشد که در آن لااقل دو نفر در یک ماه سال استخدام شده باشند، A' پیشامدی است که در آن هیچ یک از سه نفر در یک ماه سال استخدام نشده باشند، بنابراین برای نفر اول ۱۲ حالت (۱۲ ماه سال) برای نفر دوم ۱۱ حالت (به غیر از ماه مربوط به نفر اول) و برای نفر سوم ۱۰ حالت (به غیر از ماه‌های نفرات اول و دوم) وجود دارد:

$$n(A') = 12 \times 11 \times 10 \Rightarrow P(A') = \frac{12 \times 11 \times 10}{12^3} = \frac{110}{144} = \frac{55}{72}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{55}{72} = \frac{17}{72}$$

۳ - گزینه ۳

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{4}{1} \binom{3}{1}}{\binom{7}{2}} = \frac{4 \times 3}{\frac{7!}{2! \times 5!}} = \frac{12}{\frac{7 \times 6 \times 5!}{2 \times 1 \times 5!}} = \frac{12}{21} = \frac{4}{7}$$

۴ - گزینه ۴ در پرتاب یک تاس ۶ حالت و در پرتاب یک سکه دو حالت اتفاق می‌افتد، بنابراین:

$$n(S) = 6 \times 6 \times 2 = 72$$

۵ - گزینه ۴ هر هفته ۷ روز دارد.

$$\left. \begin{array}{l} n(S) = 7 \times 7 \\ n(A) = 7 \times 6 \\ \text{روز تولد} \\ \text{یکسان نباشد} \end{array} \right\} \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{7 \times 6}{7 \times 7} = \frac{6}{7}$$

۶ - گزینه ۴ تعداد کل افراد $70 = 25 + 13 + 18 + 14$ است، پس فضای نمونه‌ای ۷۰ عضو دارد، از طرفی ۱۳ زن و ۲۵ مرد دارای مدرک لیسانس در این اداره شاغل هستند. یعنی $38 = 25 + 13$ ، بنابراین پیشامد A که پیشامد دارای مدرک لیسانس است ۳۸ عضو دارد، بنابراین خواهیم داشت:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{38}{70} = \frac{19}{35}$$

۷ - گزینه ۳ با توجه به جدول داریم:

$$\text{تعداد لامپ‌های معیوب دو کارخانه} = 8 + 10 = 18$$

$$\text{تعداد کل لامپ‌ها} = 8 + 10 + 14 + 13 = 45$$

$$\text{پس } P(A) = \frac{18}{45} = \frac{2}{5} \text{ است.}$$

۸ - گزینه ۲ پرتاب یک سکه و یک تاس در مجموع $12 = 2 \times 6$ دارد که پیشامد مطلوب در این سؤال عبارت است از:

$$A = \{(2, 3), (3, 2)\} \Rightarrow n(A) = 2$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{2}{12} = \frac{1}{6}$$

۹ - گزینه ۴ A : پیشامد آن که مجموع دو عدد رو شده برابر ۱۰ شود.

$$n(A) = \{(6, 4), (4, 6), (5, 5)\} \Rightarrow n(A) = 3$$

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{36} = \frac{1}{12}$$

۱۰ - گزینه ۴ A' : متمم پیشامد A یعنی دو کتاب فیزیک و ریاضی کنار هم باشند:

جاگشت ۶ کتاب $\rightarrow n(S) = 6!$

$n(A) = 2 \times 5!$

$$\Rightarrow P'(A) = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{2 \times 5!}{6!}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P'(A) = 1 - \frac{2 \times 5!}{6!} = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

۱۱ - گزینه ۱ مفهوم این گزینه، وابستگی به جهان مادی است.

۱۲ - گزینه ۴ تشبیه نبات به نبات، مکاشفت به بحر، زمین به مهد، مژگان به تیر

۱۳ - گزینه ۲ گزینه ۲: «به تیر دوختن» و «سر از تن جدا ساختن» کنایه از کشتن است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: گل: استعاره از شهید/ گلشن: استعاره از کشور

گزینه ۳: نسبت دادن عشق به میهن تشخیص است و هر تشخیص استعاره است. / شاعر عشق را به کالایی مانند کرده که قابل ربودن است.

گزینه ۴: شعله استعاره از عشق

۱۴ - گزینه ۲ تشبیه $\leftarrow$ من مانند پتک

استعاره (تشخیص) $\leftarrow$ زمانه مانند انسانی مرا پتک ترگ تو کرد.

جناس $\leftarrow$ ترگ و مرگ

۱۵ - گزینه ۲ «قامت، خود را به «کمان» و «یار» را به «تیر» تشبیه کرده است. (۲ تشبیه) در سایر گزینه‌ها سه تشبیه وجود دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «دل سنگین / دل من سنگ است / چاه زرخدان

گزینه ۳: «من مانند ستون شده‌ام / خانه غم / بار غم

گزینه ۴: «فرهادوار / کوه محنت / تشبیه محنت به بیستون

۱۶ - گزینه ۱ خواب غفلت: غفلت همچون خواب است. (اضافه تشبیهی)

۱۷ - گزینه ۴ به شمشیر: با جنگ، شمشیر در معنای غیر لغوی خودش به کار رفته است: پس مجاز است.

۱۸ - گزینه ۴ مفهوم گزینه ۴ (۴) توجه به میهن و وطن به عنوان سرزمینی شامل مردمانی با مشترکات قومی، فرهنگی و زبانی است که در عصر مشروطه مورد تأکید بود. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «درمان عاشقان با دیدار معشوق.

گزینه ۲: «وارستگی و آزادی عرفانی (متفاوت با مفهوم آزادی در اشعار عصر بیداری است).

گزینه ۳: «پایداری در عشق.

۱۹ - گزینه ۳ در ابیات «الف، ب، ج، ه و» درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری مشهود است:

الف) دفاع از حقوق کارگران

ب) وطن

ج) ارزش جایگاه زن در اجتماع و لزوم برخورداری زنان از حقوق اجتماعی

ه) وطن‌پرستی

و) آزادی و قانون

- در بیت «د» مفهوم کفر با آزادی از قید کفر و دین بیان شده و از این رو مفهوم آزادی مطلوب در عهد بیداری در این جا مطرح نیست و منظور از آزادی، مفهومی نامطلوب است.

۲۰ - گزینه ۲ بیت «الف»: استفاده از واژه‌های کهن (ژائزخا، مکابره) مربوط به گروه سنت‌گرا

بیت «ب»: استفاده از آرایه‌های جناس ناقص و همسان و تلاش برای زیباسازی سخن مربوط به گروه سنت‌گرا

بیت «ج»: استفاده از ساختارهای زبان محاوره (هنوز شب نشده ...) مربوط به گروه شاعران زبان مردم عادی

بیت «د»: وزن این بیت که از تصنیفی سروده عارف قزوینی انتخاب شده، با سنت‌های عروضی ناسازگار است و با موسیقی عجین است؛ در حالی که شاعران سنت‌گرا در حیطه موسیقی هم به سنت‌های ادبی وفادار بودند.

بیت «ه»: استفاده از واژه کهن «دیجور» مربوط به گروه سنت‌گرا

۲۱ - گزینه ۲ شعر عصر بیداری زبانی ساده و روان دارد و در آن اغلب از اصطلاحات عامیانه و زبان محاوره بهره گرفته می‌شود. گروهی از شعرا در این سبک، چندان به آرایه‌های بدیعی و بیانی توجه نمی‌کنند.

بیت گزینه ۲، با توجه به پرداختن به مفاهیم عرفانی «اسیر رنگ شدن» و «بی‌رنگی» و نوع زبان و نیز استفاده از مفاهیم دینی، متعلق به سبک عراقی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «استفاده از واژه‌های مرسوم در محاوره («کله» به جای «سر»)

گزینه ۳: «استفاده از اصطلاحات محاوره (ولم کنید)

گزینه ۴: مفهوم وطن و میهن پرستی از مضامین عمده شعر عصر بیداری است.

۲۲ - گزینه ۴ در عبارت چهارم فقط طنز وجود دارد؛ اما در عبارات دیگر، مفاهیم اجتماعی و سیاهی مطرح شده‌اند که از درون‌مایه‌های اصلی نثر عصر بیداری‌اند.

۲۳ - گزینه ۲ وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفعول مفاعیلن مفاعیلن

گزینه ۳: فعلاتن مفاعیلن فعلن

گزینه ۴: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

۲۴ - گزینه ۳ ابیات تمام گزینه‌ها بر وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است. در بیت گزینه ۳، هیچ اختیاری تغییر کمیت مصوتی به کار نرفته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «میوه» در مصراع دوم تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند دارد.

گزینه ۲: «جای» در مصراع دوم تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند دارد.

گزینه ۴: «دگرباره»، «بانگ» و «امین» تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند دارند.

۲۵ - گزینه ۳ شاعران سنت‌گرا در قالب‌های قصیده و مثنوی شعر می‌سرودند.

۲۶ - گزینه ۳ - رشد جمعیت کشور انگلستان در طول قرن نوزدهم ← حفظ حیات نظام اجتماعی

- شکل‌گیری توقعات و انتظارات از دیگران ← نظم اجتماعی

- تصور جامعه همچون واقعیتی بیرونی ← یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه

۲۷ - گزینه ۳ عبارت اول: علت تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی

عبارت دوم: تعریف آشنایی‌زدایی

عبارت سوم: پیامد برقراری نظم اجتماعی براساس الگوی تبیینی

۲۸ - گزینه ۱ علوم اجتماعی با دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای زندگی اجتماعی، امکان انتقاد و اصلاح آن‌ها را به وجود می‌آورد.

علوم اجتماعی با دآوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی، به دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر منجر می‌شود.

۲۹ - گزینه ۲ فارابی، مدینه فاضله را جامعه‌ای الهی می‌داند که براساس سنت و قانون الهی شکل می‌گیرد. از نظر او حقیقت با اراده الهی تعیین می‌شود و با کمک عقل و وحی شناخته می‌شود.

۳۰ - گزینه ۳ - هویت انتسابی

- تعارض فرهنگی

- هویت فرهنگی جهان اجتماعی

- بحران هویت فرهنگی

۳۱ - گزینه ۳ جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند. افراد جامعه براساس نوعی قرارداد قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند. این قواعد، علاوه بر این‌که نفع افراد جامعه را تأمین می‌کنند، از آن‌ها در برابر گزنده‌ها و آسیب نیز محافظت می‌نمایند. جوامعی که نظم اجتماعی را از این منظر برقرار می‌سازند، شاید با تطبیع و تهدید و اجبار قادر باشند تا پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند، اما در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند. از این رو، هر روز باید بر حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود، بیفزایند.

یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد؛ در حالی که جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست و بود و نبود آن، وابسته به انسان است.

جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند. از این منظر برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند و در رفع نیازهای خود توانا‌تر بوده و به همین دلیل پیشرفته‌ترند. طرفداران این دیدگاه گمان می‌کنند که همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند. در حالی که واقعیت این است که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

۳۲ - گزینه ۱ اقتصاد سرمایه‌داری نه براساس رفع نیاز انسان‌ها، بلکه بر محور سود شکل می‌گیرد. از این رو بیش‌ترین تخریب‌ها را در منابع طبیعی در پی داشته و در موارد بسیاری با فطرت انسان‌ها ناسازگار بوده است.

کمپانی هند شرقی انگلیس که با ماهیت اقتصادی و تجاری فعالیت می‌کرد، عملاً ابزاری برای هویت‌زدایی و غارت و چپاول دارایی‌های عظیم مردم هند بود و مقاومت مردم هند به رهبری گاندی، نمونه‌ای از واکنش به چنین اقداماتی بود.

درون‌زایی در عین برون‌گرایی اشاره به اقتصادی دارد که مانند چشمه‌ای از درون بجوشد و بر تولید داخلی قوی خود متکی باشد، ولی صرفاً برای خود تولید نکند؛ بلکه آن را به صورتی متعادل با سایر کشورها مبادله کند.

۳۳ - گزینه ۲ - بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

- تزلزل فرهنگی

۳۴ - گزینه ۴ قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.

جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آن‌چه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آن‌چه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت و سرنوشت مشترکی پیدا می‌کنند که به صورت خاطره جمعی و مشترک درمی‌آید و از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد. این خاطره در گذر زمان، متراکم و مستحکم می‌شود و بُعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.

۳۵ - گزینه ۳ جامعه‌ای است که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسد، ولی به آن‌ها پایبند نیست ← جامعه فاسق

نشانیگر ابعاد هویتی جمعیت است ← پدیده نسل‌کشی

عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است ← سرمایه‌داری

۳۶ - گزینه ۲ الف) خودباختگی جوامع غیر غربی در برابر جهان غرب، را «غرب زدگی» می‌نامند.

ب) غرب زدگی جوامع غیر غربی، مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.

ج) بسیاری از جوامع غیر غربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند.

۳۷ - گزینه ۴ مجموعه کنش‌ها، روابط و قواعدی که حول تولید، مصرف کالا و خدمات و توزیع درآمد و ثروت صورت می‌گیرد، نهاد اقتصادی را شکل می‌دهد.

در شیوه اقتصادی سرمایه‌داری، هدف کنشگران و نگاه‌های اقتصادی، به دست آوردن حداکثر سود است.

در چنین موقعیتی، راه نجات اقتصاد ایران و احیای هویت آن، اقتصاد مقاومتی است.

۳۸ - گزینه ۴ الف) منظور از مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی ← انسداد اجتماعی است.

ب) تعارض فرهنگی ناشی از نوآوری اعضای جهان اجتماعی به علل درونی بازمی‌گردد.

ج) کنش اجتماعی، خردترین پدیده اجتماعی است.

د) برداشت روزافزون از منابع تجدیدنپذیر، تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند.

۳۹ - گزینه ۴ برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی (علت)، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند. (پیامد)

فاصله میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی (علت)، جامعه‌شناسی را به داوری درباره ارزش‌ها و انتقاد از آنها می‌کشاند. (پیامد)

مرگ یک جهان اجتماعی (علت) موجب انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد می‌شود. (پیامد)

۴۰ - گزینه ۴ اگر جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد، بحران هویت فرهنگی به وجود می‌آید.

تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق، نوعی تعارض فرهنگی است.

ترجیح دادن سبک زندگی متفاوت مانند زندگی مجردی، نوعی تزلزل فرهنگی است.

اگر نهاد خانواده سست شود و بدیل‌های زندگی خانوادگی مانند زندگی با همجنس یا حیوانات شیوع پیدا کند، نهاد خانواده دچار بحران هویت می‌شود.

۴۱ - گزینه ۴ الف) روابط اجتماعی نوجوانان، در مقایسه با دوران کودکی و با بروز احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، با مسائل اخلاقی و ارزشی نیز بیشتر درگیر می‌گردد.

ب) مستلزم نسبت دادن ویژگی‌های دینی، ارزشی و اخلاقی به خویشتن است.

ج) شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود تا به اخلاق منتهی شود.

۴۲ - گزینه ۲ الف) مشکل در تصمیم‌گیری روزمره از پیامدهای شناختی دوران نوجوانی است. ← ۱۲ تا ۲۰ سالگی

ب) رشد سریع نوجوانی باعث می‌شود فرد بهتر بتواند مسائل دینی و ارزشی را قضاوت کند. ← ۱۲ تا ۲۰ سالگی

ج) ممکن است کودک کاری را اخلاقی بداند که بقیه را خوشحال می‌کند. ← تولد تا ۱۲ سالگی

د) کودکان در دوره دبستان تمایل خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند. ← دوره دبستان

۴۳ - گزینه ۳ بررسی موارد:

الف) رضا دچار حساسیت نسبت به انتقاد دیگران است. در این صورت بهتر است در حضور دیگران از نوجوان عیب‌جویی نشود.

ب) مرضیه در تصمیم‌گیری روزمره مشکل دارد. در این صورت نباید به جای او تصمیم گرفت، اما در همین حال باید تصمیم‌گیری کارآمد را به او یاد داد تا الگوی او باشد.

ج) زهرا به‌طور اغراق‌آمیزی احساس منحصربه‌فرد بودن دارد. در این حالت بهتر است ویژگی‌های منحصربه‌فرد او پذیرفته شود تا در دوره مناسب دیدگاه متعادل‌تری برای او ایجاد شود.

۴۴ - گزینه ۱ بروز هیجان ساده تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شود. ولی بروز هیجان مرکب پیچیده‌تر بوده و با توجه به نوع ارزیابی، ظهور متفاوتی می‌یابد. این هیجان مانند احساس پشیمانی، ترحم و سپاسگزاری می‌باشد.

بازی‌های موازی در ۴ یا ۵ سالگی است.

اولین علامت رشد اجتماعی در دو تا سه ماهگی لیخنند اجتماعی است.

۴۵ - گزینه ۲ کودکان از پردازش ادراکی استفاده می‌کنند، بنابراین تحت تأثیر ویژگی ظاهری اشیاء، اجسام بزرگ را بر اجسام کوچک ترجیح می‌دهند.

۴۶ - گزینه ۱ برای اولین بار در دوره نوجوانی تفکر فرضی شکل می‌گیرد.

توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان گزینشی‌تر است. (مختص دوره نوجوانی نیست و در دوره کودکی نیز وجود دارد)

مهارت آموزشی فراحافظه در دوره کودکی دیده نمی‌شود.

نوجوانان، برخلاف کودکان قادر به نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه هستند.

نوجوانان برخلاف کودکان قادر به ظرفیت‌سازی حافظه هستند.

کودکان دارای پردازش ادراکی هستند و پردازش غالب نوجوانان مفهومی است.

۴۷ - گزینه ۱ هرچند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای آنکه شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

۴۸ - گزینه ۲ حوزه‌های اساسی رشد جسمانی که در این دوره دستخوش تغییر می‌شوند، عبارتند از: قد، وزن، رشد استخوانی و عضلانی، رشد مغز و سیستم عصبی، رشد اندام‌های داخلی و تغییراتی که در هنگام بلوغ روی می‌دهد.

۴۹ - گزینه ۳ در رشد جسمانی دوره نوجوانی اندام‌های داخلی بدن رشد قابل توجهی دارند. اندازه و ظرفیت شش، سه برابر و اندازه قلب، دو برابر قبل می‌شود.

در رشد جسمانی دوره کودکی، کودکان در ابتدا قادر به انجام حرکات درشت هستند مثل بالا رفتن از پله‌ها و سپس مهارت حرکات ظریف مثل بستن بند کفش را به دست می‌آورند.

یکی از تغییرات شناختی در دوره نوجوانی، فرضیه‌سازی است. برای اولین بار در این دوره، تفکر فرضی شکل می‌گیرد؛ به این معنا که نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند.

۵۰ - گزینه ۴ کودکی دوم سنین بین ۷ تا ۱۲ سالگی را در بر می‌گیرد.

پیامبر (ص) می‌فرماید که کودک در ۷ سال دوم فرمانبردار (عبد) است و در این دوره باید کم‌کم زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به او فهماند و در تأدیب او کوشید و او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.

- ۵۱ - گزینه ۳ خودبینی و خودخواهی و خودکامگی از رذایل اخلاقی هستند و مربوط به رشد اخلاقی می‌باشند، در نتیجه بیت‌گزینه ۳ به رشد اخلاقی اشاره دارد و نه رشد اجتماعی.
- ۵۲ - گزینه ۲ کودک به دلیل این که تصویری از کار خوب و بد ندارد مسئول رفتار خود در برابر دیگران نیست.
- ۵۳ - گزینه ۳ کودکان در ابتدا هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند.
- ۵۴ - گزینه ۴ هویت وجه تمایزی است که فرد میان خود و دیگران قائل می‌شود.
- ۵۵ - گزینه ۳ این واکنش؛ مختص نوزاد است و گزینه ۱، ۲ و ۴، مختص اواخر دوره کودکی است. گزینه ۲ نیز برای کودک کمسن است اما نه همانند گزینه ۳.
- ۵۶ - گزینه ۳ وزن نوزاد پس از گذشت ۶ ماه از تولد ۲ برابر و بعد از پایان سال اول ۳ برابر می‌شود. حرکاتی از قبیل بستن بند کفش و نگه‌داشتن صحیح مداد در دست از حرکات ظریف به‌شمار می‌روند.